

Andres Lertxundi

*Aia, Gipuzkoa
(1917)*

Aurkibidea

Biografia

Aiarra. Baserritarra (orain kalean bizi da). Aspaldiko kontuak asko gustatzen zaizkio, eta primerako kontalaria da.

Zintak

AIA-001

• **Proiektua:** Euskal Herriko txori eta animaliak

- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2005-08-01
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Emalea:** Sarasua Aranberri, Asier

AIA-002

- **Proiektua:** Euskal Herriko txori eta animaliak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2005-08-01
- **Iraupena:** 35 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Sarasua Aranberri, Asier
- **Emalea:** Sarasua Aranberri, Asier

Pasarteak

1. Txoriek egindako triskantzak

- **Erref:** AIA-002/001
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Txoriek egindako triskantzak kontatzen ditu: bera gaztea zela, nola agertu ziren paseko txori batzuk, eta soro guztiak hondatu. Bestela, hormatxoriak eta beste txori batzuk ere izaten ziren.

2. Napar-birigarroa eta karaztarroa

- **Erref:** AIA-002/002
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:02:40. **Bukatu:** 00:04:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna

Laburpena:

Napar-birigarroa eta karaztarroa nolakoak diren eta noiz ikusten diren.

3. Hegaberak, kulixkak, basoiloak eta frankolinak

- **Erref:** AIA-002/003
- **Iraupena:** 0:03:20. **Hasi:** 00:04:00. **Bukatu:** 00:07:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

- Natura » Fauna

Laburpena:

<p>Paseko hegaztiak, negukoak: hegaberak, kulixkak (handiak eta txikiak), basoiloak (Zarautzen "alkaban gorriya" eta "alkaban zuriya"), frankolinak, antzarrak, kurrilloak...</p>

4. Itsasoko eta erreketako hegaztiak

- **Erref:** AIA-002/005
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:07:55. **Bukatu:** 00:10:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna

Laburpena:

Itsas-ahateak pasatzen zirenean ehiztari ugari biltzen zen Aian, eibartarrak gehienbat. Kaioak ere agertzen dira, noizean behin, itsasotik. Eta erreketan uroiloak (pinttarra bata, eta beltza bestea).

5. Zapelatza, mirua eta gabiroiak

- **Erref:** AIA-002/006
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:10:10. **Bukatu:** 00:12:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna

Laburpena:

Zapelatza eta mirua. Mirua altura handitan ibiltzen da. Miruak hego okerrak ditu, eta buztana sarde itxurakoa. Horiez gain, saizuria ere egoten da.

6. Enarak eta mitxiguak

- **Erref:** AIA-002/009
- **Iraupena:** 0:03:45. **Hasi:** 00:13:35. **Bukatu:** 00:17:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna

Laburpena:

Enarak eta mitxiguak. Mitxiguak hanka-motzak dira, eta ez dira lurrera jaisten. Mitxiguak Santakutzetan (martxoak 3) etorri, eta Santakutzetan (abuztuak 14) joan.

7. Txantxangorria baserritarren laguna

- **Erref:** AIA-002/011
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:18:05. **Bukatu:** 00:19:15

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna

Laburpena:

Txantxangorria berezia da. Lehen asko zegoen, eta baserriko lanetan aritzen ziren bitartean, inguruan izaten ziren beti, talde handitan.

8. Pintxana lehen oso ugaria zen

- **Erref:** AIA-002/013
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:21:00. **Bukatu:** 00:22:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza
- Natura » Fauna

Laburpena:

Pintxana lehen oso ugaria zen. Bandada izugarriak pasatzen ziren. Orain ere bada, baina askoz gutxiago. Kumeak ere erruz ateratzen zituzten.

9. Aiako hizkera eta ingurukoak oso desberdinak

- **Erref:** AIA-002/015
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:29:10. **Bukatu:** 00:32:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Aiako hizkera eta ingurukoak oso desberdinak dira: Zarautz, Orio, Asteasu, Zumaia, Errezil... Denetan motzena, Aiakoa. Asteasun dotore, Getarian kantuan... Zarauzkoak beste tonu bat dauka, eta Oriokoak ere bai. Hitzak, osterak, ez omen dira asko aldatzen herri batetik bestera.

10. Hilabeteen izenak Aian

- **Erref:** AIA-002/016
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:32:40. **Bukatu:** 00:35:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Hilabeteen izenak: ilbeltza, otsailla, martxua, apirilla, maiatza, garagarrilla, uzta, abuztua, agorra, urriya, azarua eta abendua.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com